

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ,
perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa**

Et In octo Partes ... distincta ...

De Poenitentia Et Reliqvis Sacramentis

Vindalium, 1646

Sect. IV. An debeat esse supernaturalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38867

SECTIO IV.

An debeat esse supernaturalis.

CONCLUSIO.

VT sacramentum valeat, requiritur contritio seu attritio supernaturalis, quæque verè, & non tantum quoad existimationem talis sit.) Prior pars probatur evidenter ex Concilio Trident. sess. 14. cap. 4. ubi in primis dicitur, hāc attritionem esse donum Dei, & Spiritus sancti impulsū; non quidem inhabitantis, sed tantum mouentis. Secundō eam in sacramento disponere hominem, ut diuinam gratiam consequatur: non disponeret autem ad gratiam, nisi esset supernaturalis, ut liquet ex dictis tract. de gratia.

Ratione etiam ostenditur; nam illud haud dubiè requiritur ad valorem sacramenti, quod necessarium est ad veritatem formæ; atqui ad veritatem formæ sacramenti Pœnitentiæ requiritur, ut pœnitens effectum consequatur, ut patet ex supradictis; non potest autem via ordinaria illum recipere, quin habeat attri-

tionem supernaturalem. Ergo de primo
ad ultimum, ad valorem huius sacramen-
ti, necessaria est attritio supernaturalis.

Dices, in aliis sacramentis materia est
res aliqua naturalis ordinis, ut inductio-
ne constat. Idem ergo dicendum de ma-
teria sacramenti Pœnitentiae. Respondeo
non sequi, quia cum sacramenta liberè à
Christo instituta sint, ex eo quod aliqua
iastituit in materia naturali, non potest
inferri, idem sentiendum esse de sacra-
mento Pœnitentiae. Argumentum enim à
simili non valet, in iis quæ pendent à
voluntate alterius; alias dicendum esset,
quod sicut in aliis sacramentis est mate-
ria quædam externa & sensibilis, omnia in
distincta ab actibus suscipientis; ita sa-
cramentum Pœnitentiae ex aliqua cius-
modi materia constare debet.

Posterior pars sequitur ex dictis: nam
attritio requisita ad valorem sacramenti,
est donum Spiritus sancti, quod dici non
potest de attritione naturali, quæ falso
existimatur supernaturalis, sed de ea tan-
tum quæ verè talis est.

Deinde ut quis gratiam consequatur,
necessaria ipsi est attritio, quæ sit verè su-
pernaturalis, & non tantum quoad exi-
stimationem. Cum ergo valere nequeat
hoc sacramentum, nisi gratia per illud
conferatur

DE POENITENTIA. CAP. III. 25

conferatur; perspicuum est ad valorem illius, attritionem verè supernaturalens esse necessitatem.

Obiicies, esto dolor naturalis non sufficiat per se loquendo; negari tamen non debet, quin per accidens sufficiat. Nimirum, si adhibita sufficienti diligentia, existimetur supernaturalis & sufficiens, falsaque existimatio ex invincibili ignorantia oriatur. Etenim qui ita dispositus ad sacramentum accedit, non tenetur postea confessionem iterare; alias nunquam essemus secuti de confessione rite peracta, & conscientia nostra continuò scrupulis agitaretur. Cùm ergo per talem cōfessionem satisfiat præcepto confessoris, signum est eam ad valorem sacramenti sufficere.

Respondeo, falsam illam existimationem excusare quidem à culpa, non tamen efficere, ut dolor qui ex se non sufficit ad valorem sacramenti, à parte rei ad illum sufficiat. Quemadmodum aqua non sufficit ad calicis consecrationem, etsi quis existimet esse vinum album. Vnde qui cum tali dolore cōfitetur, manet per se loquendo obligatus ad confessionem iterandam. Verum si semper in bona illa fide ipse permaneat; sicut non peccauit cum ea ad sacramentū accedēs,

de Pœnitentia,

B

26 TRACTATVS

ita ab iteranda confessione excusabitur.
Hocque sufficit ad pacandas conscientias; præsertim cū peccata inualidè tunc confessa, per sequentes confessiones, aut per contritionem tolli possint.

SECTIO V.

*An attritio debeat confessionem
antecedere.*

CONCLVSIΟ.

COnfessio valet, etsi attritio eam tempore præcedat. Imò ut valeat attritio debet eam præcedere, idque non modo natura, sed etiam tempore.) Prima pars probatur ex praxi: nam cùm aliquis conscientiam examinat, & de peccatis commissis atteritur, in ordine ad confessionem instituendam; si postea contingat, ut dum peccata Sacerdoti recitat, aut ab eo absoluītur, nullum actum doloris eliciat; omnes existimant eum validè absolui, eò quod dolor præcedens, cuius virtute fit confessio, censetur virtualiter perseverare, & confessio ipsa est verum illius signum. Quare sicut validè quis hodie absoluītur, etsi hesterna die